

UNGA KVINNOR OCH IT

Bakgrund

I takt med det allt mer digitaliserade samhället växer behovet av personal inom IT-branschen. Enligt siffror från EU kommissionen kommer det att krävas kunskaper inom informations- och kommunikationsteknologi för att kunna utföra hela 90 procent av alla jobb redan under 2015.

I stort sett 50 procent av It-företagens kunder är kvinnor, men endast cirka 20 procent av de anställda inom IT-sektorn är kvinnor. Det finns bland annat ekonomiska incitament för en mer jämställd IT-bransch. Enligt en undersökning som EU kommissionen presenterade 2013 om kvinnor inom IKT-sektorn skulle fler kvinnor i IT-sektorn höja BNP med 9 miljarder per år inom EU.

Bristen på kvinnor inom IT-branschen är en fråga som flitigt diskuteras inom bemanningsbranschen, utbildningssektorn, fackförbund och inte minst inom IT-branschen.

Så vad är det som gör att så få kvinnor är intresserade av att arbeta inom IT? Handlar det om arbetsmiljö? Förebilder? Status? Kommunikation?

Under hösten 2014 genomförde vi på Insight Intelligence en riksrepresentativ attitydundersökning om ungas syn på jobb och arbetsmarknad i Sverige. Resultatet av den undersökningen visade bland annat att endast fem procent av kvinnor mellan 16 och 30 år är intresserade av ett jobb inom data/IT. Det kan jämföras med motsvarande 27 procent bland männen i samma åldersgrupp.

För att få en bättre förståelse för hur unga kvinnor ser på IT som yrke och bransch har vi i ett samarbete med IIS, Unionen, Centric och Ericsson genomfört en dedikerad studie i frågan.

Denna rapport är en sammanfattning av undersökningsresultatet och ger en bild av hur unga kvinnor i Sverige idag ser på IT-branschen och att arbeta med IT.

Lukas Ö Berg
VD, Insight Intelligence

Innehåll

Sammanfattning	6
Om undersökningen	8
Förhållande till IT	9
Intresset för IT	12
Vad som avskräcker med IT-yrket	15
Vad som lockar med IT-yrket	17
IT i praktiken	19
Att arbeta med IT, eller inom IT-branschen	21
IT i skolan	22
Personliga egenskaper inom IT-branschen	25
Bilden av IT-branschen	27
Synen på jämställdhet inom IT-branschen	31
Unga kvinnors råd till IT-branschen	32
Summering av resultat	34
Avslutande reflektioner	37
Samarbetet	39

Sammanfattning

Innan vi genomförde undersökningen hade vi en rad olika hypoteser om vad det bristande intresset för IT hos unga kvinnor beror på.

Det handlar om:

1. Generellt bristande intresse för IT.
2. Uppfattningar om en grabbig branschkultur.
3. Bristande kännedom om vad IT-yrket innebär.
4. Dålig undervisning om ämnet i skolan.
5. Brist på kvinnliga förebilder.
6. Uppfattning om att arbetstiderna inom IT-branschen är långa och svåra att kombinera med ett familjeliv.

Så hur ser det då ut?

1. Mer än varannan svarar att de inte skulle kunna tänka sig att arbeta med IT (56%).
2. Var fjärde ung kvinna svarar att den främsta anledningen till att så få kvinnor arbetar inom IT-branschen är att företagskulturen är för grabbig (26%) och var femte (21%) svarar att det största hindret är att de inte skulle trivas i en så mansdominerad miljö.
3. Endast 22 procent säger sig ha god kännedom om vad IT som yrke innebär.
4. Bara en dryg tiondel säger sig ha fått lära sig mycket om IT i skolan (11%).
5. Fyra av tio anser att den främsta anledningen till att så få kvinnor arbetar inom IT-branschen är för att det finns för få kvinnliga förebilder (41%).
6. Endast sex procent ser dåliga arbetstider som främsta hinder för ett arbete inom IT.

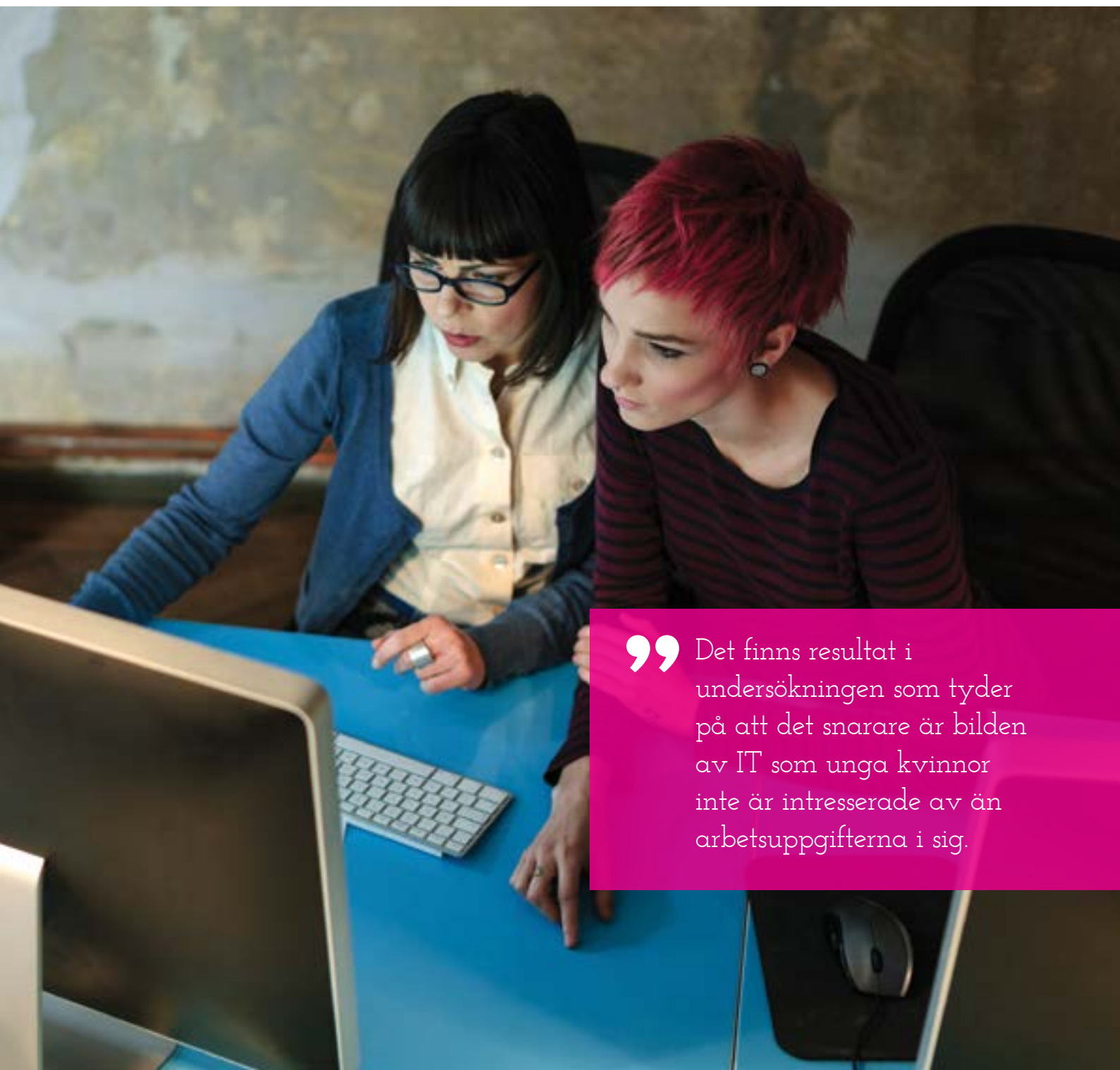
Av resultatet kan vi alltså konstatera att alla våra hypoteser förutom frågan om arbetstider bekräftats, och vissa med råge. Det fanns även andra resultat som vi inte var lika beredda på, resultat som bottnar i en diskrepans mellan kvinnornas självbild och bilden av ett arbete inom IT-branschen. De personliga egenskaper som unga kvinnor tillskriver sig själva stämmer inte överens med de egenskaper som de tillskriver folk som arbetar med IT. Varannan svarar att det största hindret för dem att vilja arbeta med IT är att det inte passar deras personlighet (51%).

I de öppna svaren får vi också en känsla av hur de inte känner sig tilltalade av branschen, bokstavligen talat. Endast en procent känner att information/reklam från IT-utbildningar riktar sig precis till dem.

Det finns med andra ord mycket att göra för IT-företag, skolan i allmänhet, IT-utbildningar i synnerhet och bemanningsföretag för att attrahera fler unga kvinnor till IT-branschen. Däremot finns det gott om tecken på att det bristande intresset för IT inte är definitivt. Det finns resultat i undersökningen som tyder på att det snarare är bilden av IT som unga kvinnor inte är intresserade av än arbetsuppgifterna i sig. Det finns även demografiska skillnader i IT-intresset. Unga kvinnor i Stockholm är mer intresserade av IT än resten av landet. Vi kan också se att de yngre (16 till 20 år) är mer intresserade av IT än de äldre (26 till 30 år).

Resultatet av undersökningen är av intresse för alla som arbetar inom IT-branschen men även för skolan, politiker och samhället i stort. Bemanning inom IT-branschen är en resursfråga som kommer att bli mer påtaglig i takt med det allt mer digitaliserade samhället. IT är en

framtidsbransch, det skriver även varannan respondent i undersökningen under på (49%). Om denna bransch, för vilken arbetsbehovet bara kommer att öka, skall bli jämställd krävs en hel del arbete när det kommer till undervisning, företagskultur och kommunikation.

” Det finns resultat i undersökningen som tyder på att det snarare är bilden av IT som unga kvinnor inte är intresserade av än arbetsuppgifterna i sig.

Om undersökningen

Undersökningen är gjord på uppdrag av IIS, Unionen, Centric och Ericsson.

UNIONEN

centric
connect.engage.succeed.

ERICSSON

Insight Intelligence har varit övergripande ansvarig för undersökningen, koordinering av samarbetet och sammanställandet av denna rapport.

Drygt 1000 kvinnor i Sverige mellan 16 och 30 år har under maj 2015 intervjuats genom Sifos slumpmässigt rekryterade webbpanel. Undersökningen är riksrepresentativ för Sverige.

För de 1012 svar som undersökningen är baserad på skickades frågeenkäten ut till cirka

5000 personer. Den totala svarsfrekvensen var 22 procent exkluderat mejlstudsar och liknande. Samtliga diagram är uppställda i procentandelar. Vid de diagram där den totala procentsatsen överstiger 100 har flera svarsalternativ varit möjliga.

Undersökningen och rapporten har tagits fram i samarbete med Ylva Ulfsdotter Eriksson, fil. dr i sociologi på Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap vid Göteborgs Universitet.

Förhållande till IT

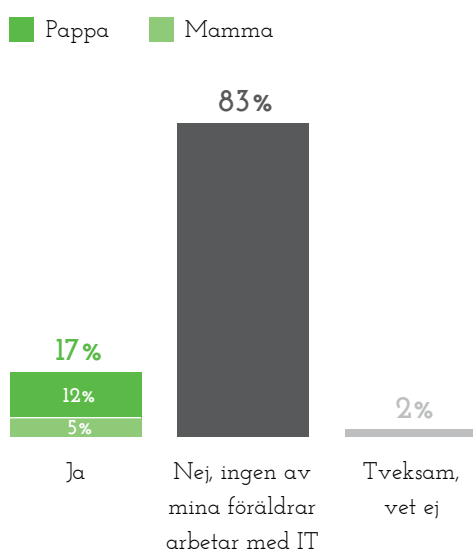
Intresset för IT påverkas naturligt av familj, släkt och vänner. Majoriteten av samtliga respondenter saknar dock föräldrar som arbetar med IT (83%). Totalt är det 17 procent som har en förälder som gör det. Fem procent har en mamma som arbetar med IT och 12 procent har en pappa som gör det.

Det är betydligt vanligare att ha vänner som arbetar med IT. Fler än varannan (58%) har en vän som arbetar med IT. 41 procent har en eller flera killkompisar som gör det och 17 procent har en eller flera tjejkompisar som gör det. Det är mer än tre gånger så vanligt att ha en vän som arbetar med IT än att ha en

förälder som gör det. Skillnaden mellan den lägre andelen föräldrar som arbetar med IT och den högre andelen (förmodat jämgamla) vänner som gör det speglar branschens snabba utvecklingstakt och behov av arbetskraft. Skillnaden beror givetvis givetvis också på att man sannolikt har fler vänner än föräldrar.

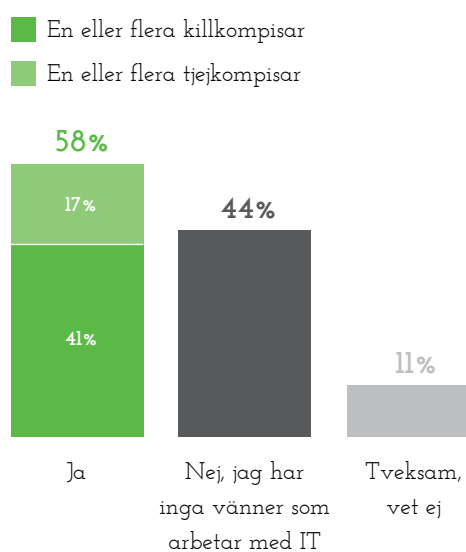
Har du föräldrar som arbetar med IT?

Samtliga respondenter

Har du vänner som arbetar med IT?

Samtliga respondenter

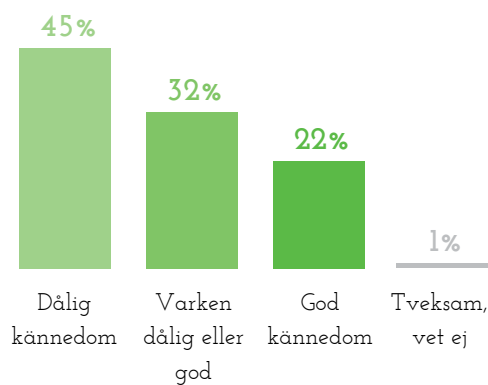

Innan vi började ställa frågor om IT och definiera IT-begreppet ville vi ta reda på respondenternas kunskaper om IT. Det visar sig att förståelsen om vad IT-yrket innebär är generellt låg bland målgruppen. 45 procent svarade att de har dålig kännedom om vad IT-yrket kan innebära. 22 procent svarade att de hade god kännedom. Respondenterna fick svara på en skala mellan ett till fem där 1-2 i diagrammet representeras av dålig kännedom och 4-5 representeras av god kännedom. De som har föräldrar eller vänner som arbetar med IT har i nästan dubbelt så hög utsträckning god kännedom om vad IT-yrket innebär än övriga respondenter.

” 45 procent svarade att de har dålig kännedom om vad IT-yrket kan innebära.

I vilken utsträckning skulle du påstå att du känner till vad IT som yrke kan innebära?

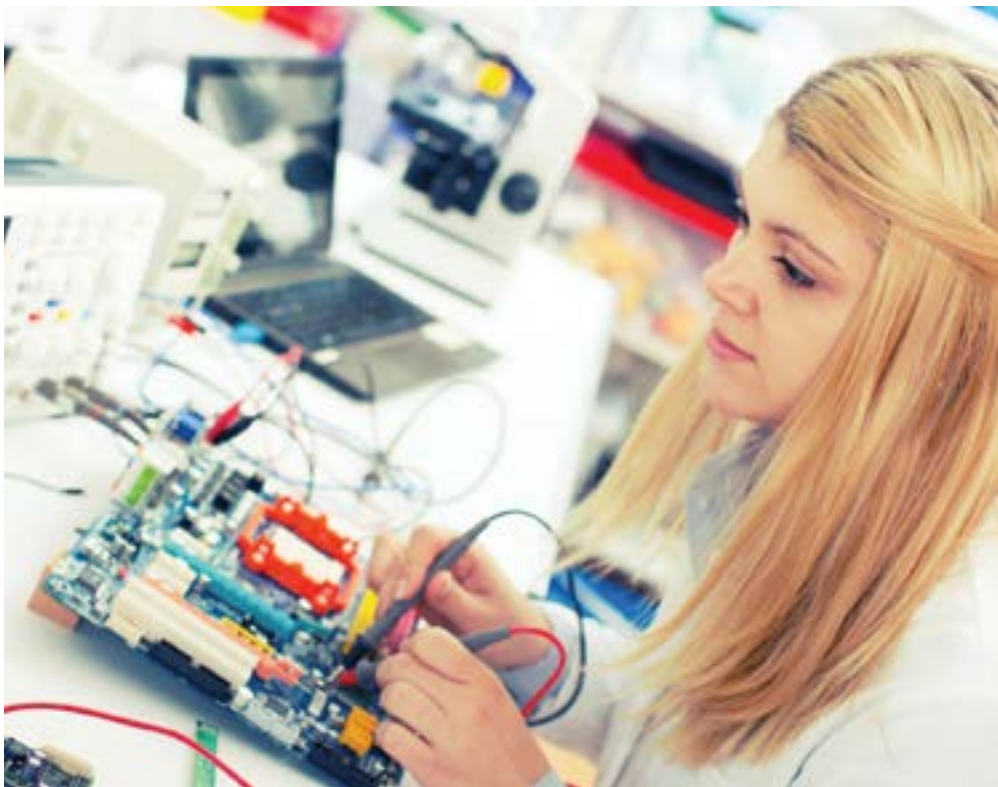
Samtliga respondenter

Vi hade också med en öppen fråga där vi bad respondenterna att kortfattat, med egna ord beskriva vilka typer av arbetsuppgifter som de förknippar med IT. I det sammanfattande "ordmolnet" kan vi se att programmering och datorer är de svar som förekommer mest frekvent.

Intresset för IT

Innan vi kan börja gräva i orsakerna till varför unga kvinnor saknar intresse för IT måste vi först bekräfta hypotesen att intresset saknas.

Vi ställde bland annat en fråga om hur deras arbetssituation ser ut idag kopplat till ett IT-relaterat jobb. Endast fyra procent svarade att de arbetar med IT idag. Då får man dock ha i åtanke att många fortfarande studerar (57%) och några är arbetslösa. Däremot svarade 36 procent att de skulle kunna tänka sig att arbeta med IT vilket kan ses som positivt med tanke

på att IT-branschen endast består av cirka 20 procent kvinnor idag. Majoriteten (56%) svarar dock att de inte jobbar med IT idag och att de inte skulle kunna tänka sig att göra det heller. Detta kanske är den mest intressanta gruppen att studera om man vill ta reda på vilka hinder som finns för unga kvinnor att vilja arbeta med IT.

” Majoriteten (56%) svarar att de inte jobbar med IT idag och att de inte skulle kunna tänka sig att göra det heller.

Hur ser din arbetsituation ut idag?

Samtliga respondenter

De som har föräldrar som arbetar med IT kan i nästan dubbelt så hög utsträckning tänka sig att arbeta med IT än de som inte har någon förälder som gör det. De som har vänner som arbetar med IT skulle också i större utsträckning kunna tänka sig att arbeta med IT än de som inte har det. Ju närmare IT-yrket finns i ens liv desto öppnare synes man alltså vara för att själv arbeta med det.

Vi kan också se att yngre i åldersgruppen 16 till 20 år (40%) i större utsträckning än äldre i åldersgruppen 26 till 30 år (32%) kan tänka sig att arbeta med IT.

Stockholm har positionerat sig som en IT-huvudstad i världsklass. Detta avspeglas i resultaten. Unga kvinnor i Stockholmsområdet kan i högre utsträckning än de i övriga delar

av landet tänka sig att arbeta med IT. Nästan varannan ung stockholmskvinna (46%) svarar att hon kan tänka sig det. Det kan jämföras med Malmö där 21 procent svarar att de kan tänka sig att arbeta med IT.

” Unga kvinnor i Stockholmsområdet kan i högre utsträckning än de i övriga delar av landet tänka sig att arbeta med IT.

Det som kännetecknar kvinnorna som i **störst utsträckning** är intresserade av att arbeta med IT är att:

De har föräldrar eller vänner som arbetar med IT

De har en grundskoleutbildning

De är 16 till 20 år

De bor i Stockholmsområdet

Det som kännetecknar kvinnorna som i **minst utsträckning** är intresserade av att arbeta med IT är att:

De saknar föräldrar och/eller vänner som arbetar med IT

De har en gymnasieutbildning

De är 26 till 30 år

De bor i Malmöområdet

Vad som avskräcker med IT-yrket

För att ta reda på vad som ses som mest lockande respektive mest avskräckande med IT-yrket ställde vi två olika frågor som samtliga respondenter fick svara på.

När det kommer till vad som ses som avskräckande formulerade vi frågan "om du inte skulle kunna tänka dig att arbeta med IT, vad ser du som hinder?" Över hälften (51%) svarade att de inte trodde att ett arbete med IT skulle passa deras personlighet. Att det inte är intressant kom på andra plats (28%) av svarsalternativen. Det största hindret för

unga kvinnor att vilja arbeta med IT verkar med andra ord vara kopplat till image och självbild, i alla fall enligt dem själva. Var femte respondent (21%) svarar att de inte skulle trivas i en så mansdominerad miljö. Under alternativet "annat, vad?" finns svar såsom att de hellre skulle vilja arbeta med människor direkt eller att det är ett för stillasittande jobb.

” Det största hindret för unga kvinnor att vilja arbeta med IT verkar vara kopplat till image och självbild.

Om du inte skulle kunna tänka dig att arbeta med IT, vad ser du som hinder?

Samtliga respondenter

Jag tror **inte** att...

Vad som lockar med IT-yrket

När vi ställde frågan om vad som är mest lockande med ett jobb inom IT kom goda karriärmöjligheter och bra lön som främst rankade alternativ (35%).

Det verkar med andra ord som om unga kvinnor är medvetna om de möjligheter som finns inom IT-yrket kopplat till karriär och

lön. Däremot ser var fjärde respondent (25%) ingenting lockande med ett jobb inom IT.

Vad ser du som det mest lockande med ett jobb inom IT?

Samtliga respondenter

Jag tror att...

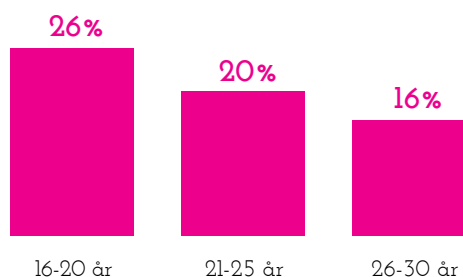
” Det är nästan dubbelt så många yngre än äldre som svarar att de tror att ett jobb inom IT är intressant.

De som har en tjej- eller killkompis som arbetar med IT tror i dubbelt så hög utsträckning än andra att det skulle passa deras personlighet. Det visar återigen hur viktigt vänner och familj är när det kommer till att relatera till och intressera sig för IT.

Det är nästan dubbelt så många yngre än äldre som svarar att de tror att ett jobb inom IT är intressant. Yngre ser även i nästan dubbelt så hög utsträckning än äldre IT som ett yrke där de kan göra skillnad i samhället. Genomgående i studien kan vi se att intresset för IT är större bland den yngre generationen.

Vad ser du som det mest lockande med ett jobb inom IT?

De respondenter som svarar att de tror att det är intressant, åldersskillnad

IT i praktiken

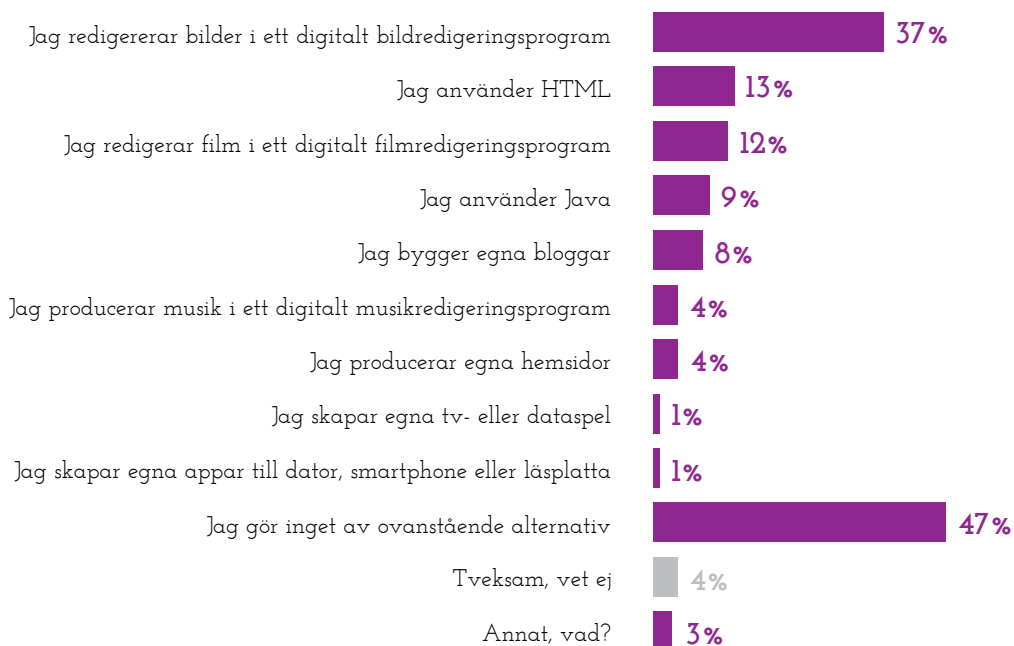
IT kan som begrepp kännas något abstrakt. Som vi kan se från tidigare fråga svarar endast 22 procent att de har god kännedom om vad IT som yrke kan innebära.

Det är svårt att vara intresserad av någonting som man inte vet vad det innebär så den bristande kunskapen om IT går därför naturligt hand i hand med det bristande intresset. Samtidigt har unga som vuxit upp med dagens digitala infrastruktur bättre förutsättningar än äldre generationer att förstå IT. Vi ville ta reda på hur nära IT finns i unga kvinnors vardag idag.

Av resultatet kan man se att det finns få vardagssysslor/intressen kopplade till IT som unga kvinnor idag ägnar sig åt. Nästan varannan (47%) svarar att de inte ägnar sig åt något av de förslagna alternativen. Det vanligaste av alternativen på aktiviteter som närmast skulle kunna kopplas till IT är digital bild- och filmredigering.

Hur använder du IT idag? Det kan vara privat, i ditt jobb eller i skolan.

Samtliga respondenter

Frågan om hur man ser på jobb inom IT generellt är en sak, men hur ser det ut när man frågar specifikt? Vilka typer av arbetsuppgifter skulle man kunna tänka sig inom ramen för ett IT-jobb? Den arbetsuppgift som flest skulle föredra är kommunikation/pr (45%), en arbetsuppgift som man kanske inte spontant kopplar till IT.

I vår tidigare fråga om huruvida man skulle kunna tänka sig att arbeta med IT generellt svarade 56 procent att de inte skulle kunna tänka sig det. När det nu står som svarsalternativ vägt mot andra mer specifika

arbetsområden svarar endast 20 procent att de inte skulle kunna tänka sig det. Skillnaden i resultaten påverkas sannolikt av att vissa kanske anger svarsalternativ även om de inte skulle vilja arbeta inom IT bara för att de finns där. Trots det är skillnaden markant och tyder på att den övergripande bilden av IT överskuggar olika arbetsuppgifter inom IT som man kanske tycker är intressanta. Sammanfattat kan man säga att ointresset för IT-branschen inte nödvändigtvis är kopplat till arbetsuppgifterna i sig utan snarare till bilden av vad IT är.

Om du skulle kunna tänka dig att arbeta inom IT, vilken typ av arbetsuppgifter skulle du då föredra?

Samtliga respondenter

Att arbeta med IT, eller inom IT-branschen

Det finns en skillnad i synen mellan att arbeta med IT eller inom IT-branschen.

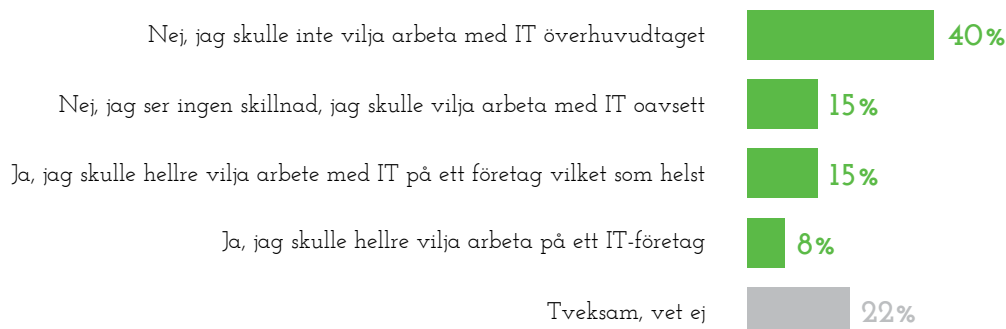
Kan det vara så att det är själva IT-branschen som unga kvinnor inte dras till snarare än själva yrket i sig? Vi frågade. Fyra av tio (40%) svarade att de inte spelar någon roll och att de inte skulle vilja arbeta med IT överhuvudtaget. Det är dock nästan dubbelt så många som svarar att de hellre skulle vilja arbeta med IT på vilket företag som helst (15%)

än som svarar att de hellre skulle vilja arbeta på ett IT-företag specifikt (8%). Skillnaden kan handla om självbild kopplat till arbetsgivare/varumärke, men det kan också handla om en känsla av att vara en del i ett större sammanhang hos en arbetsgivare snarare än att arbeta som "IT-konsult".

” Det är nästan dubbelt så många som svarar att de hellre skulle vilja arbeta med IT på vilket företag som helst (15%) än som svarar att de hellre skulle vilja arbeta på ett IT-företag specifikt (8%).

Ser du någon skillnad mellan att arbeta på ett IT-företag specifikt eller att arbeta med IT på ett företag vilket som helst?

Samtliga respondenter

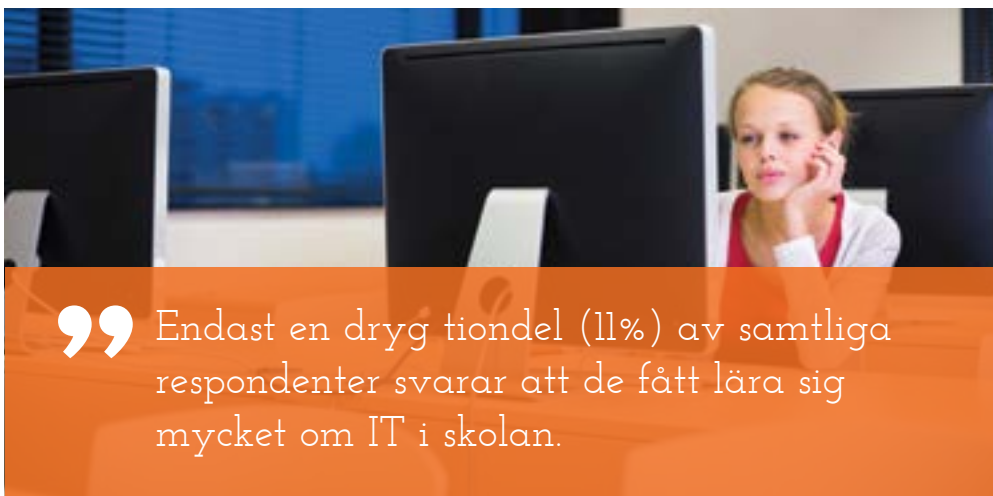

IT i skolan

En av teorierna om unga kvinnors ointresse för IT handlar om att de inte introduceras till det i skolan.

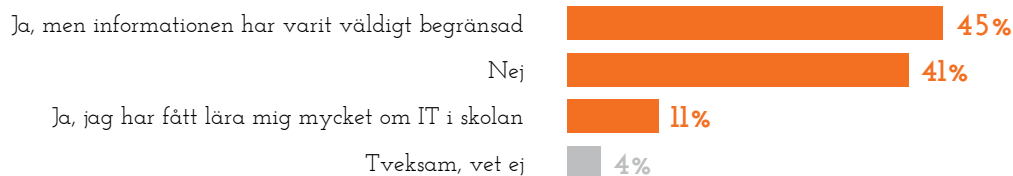
Eftersom IT är en så integrerad del av samhället idag kan man tycka att det borde introduceras som ämne redan i grundskolan. Med undantag för enskilda skolor och IT-gymnasium har skolan mycket att göra när det kommer till att lära ut IT som kunskapsområde. Många skolor har tekniken i form av digitala undervisningsskärmar och läsplattor men få

har undervisning i ämnet. På frågan om man blivit introducerad till IT i skolan svarar 45 procent att de fått en introduktion men att den varit väldigt begränsad. Hela 41 procent svarar att de inte blivit introducerade till IT överhuvudtaget. Endast en dryg tiondel (11%) av samtliga respondenter svarar att de fått lära sig mycket om IT i skolan.

Har du blivit introducerad till IT som kunskapsområde i skolan?

Samtliga respondenter

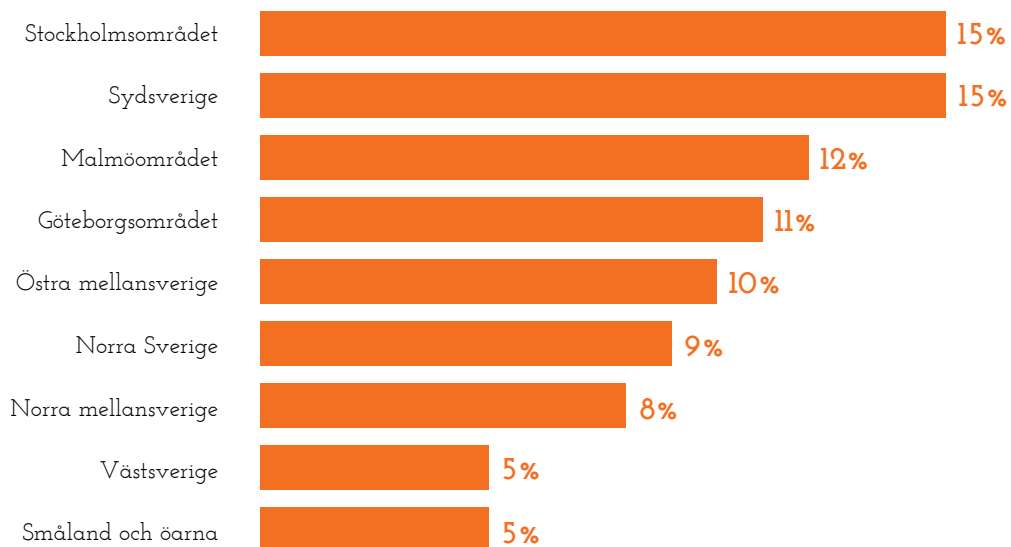
Det finns stora geografiska skillnader när det kommer till synen på IT-undervisning i skolan. I Stockholmsområdet och Sydsverige svarar

15 procent att de får lära sig mycket medan motsvarande siffra i Västsverige, Småland och öarna endast är 5 procent.

Jag har fått lära mig mycket om IT i skolan

Geografisk skillnad

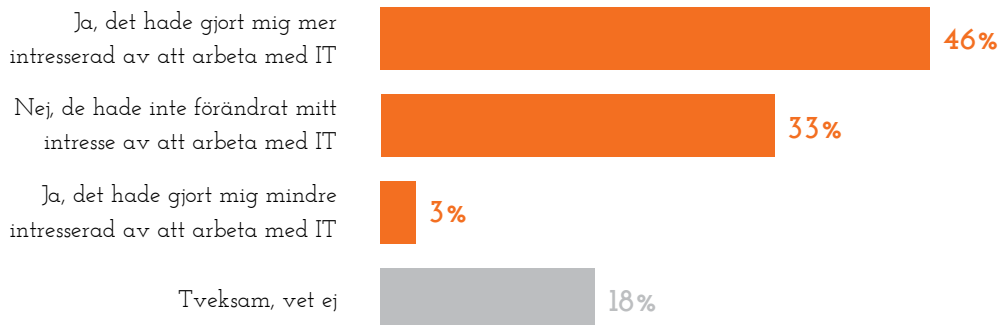

En naturlig följdfråga är huruvida en tidigare introduktion av IT i skolan skulle förändra målgruppens intresse för ämnet? Nästan hälften (46%) svarade att en introduktion

av ämnet i skolan skulle gjort dem mer intresserade av att arbeta med IT. Skolan har till synes mycket stora möjligheter att förändra kvinnors intresse för IT.

Tror du att ditt intresse för att arbeta inom IT hade varit annorlunda om du hade blivit introducerad för ämnet tidigare i skolan?

Samtliga respondenter

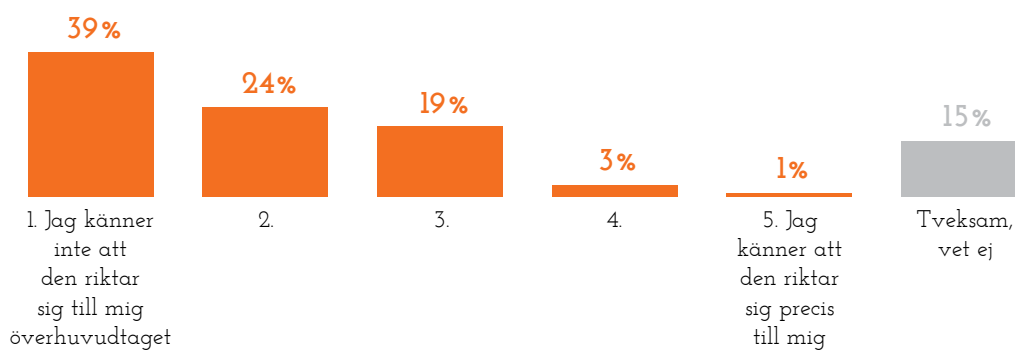

Förutom frågan om IT som kunskapsområde i skolan ville vi också ta reda på hur man ser på informationen om olika IT-utbildningar. Känner unga kvinnor att information och reklam från IT-utbildningar riktar sig till dem? Svaret är nej. Faktum är att endast en procent av kvinnorna i studien känner att information/reklam från IT-utbildningar riktar sig precis till dem. Totalt svarade fyra procent 4-5 på en femgradig skala om vilken utsträckning man känner att informationen riktar sig till en. Här har IT-utbildningarna med andra ord mycket att göra rent kommunikativt för att få kvinnor att känna sig välkomna.

” Endast en procent av kvinnorna i studien känner att information/reklam från IT-utbildningar riktar sig precis till dem.

I vilken utsträckning känner du att information\reklam från IT-utbildningar är riktad till dig?

Samtliga respondenter

Personliga egenskaper inom IT-branschen

I tidigare fråga om intresset för IT svarade varannan (51%) att de inte trodde att ett arbete med IT skulle passa deras personlighet.

” De egenskaper som de unga kvinnorna ser som viktiga för ett arbete inom IT är egenskaper som de inte tillskriver sig själva.

Vi ville titta närmare på skillnaden i synen på ens personliga egenskaper och de egenskaper som man tror är viktiga för ett arbete inom IT. Urvalet av egenskaper har vi hämtat från forskning kopplad till genusfrågor och

arbetsmarknad. De representerar egenskaper som karakteriseras ”manliga” respektive ”kvinnliga”. Genuskopplingen är dock ingenting som framgått i frågan eller i svarsalternativen.

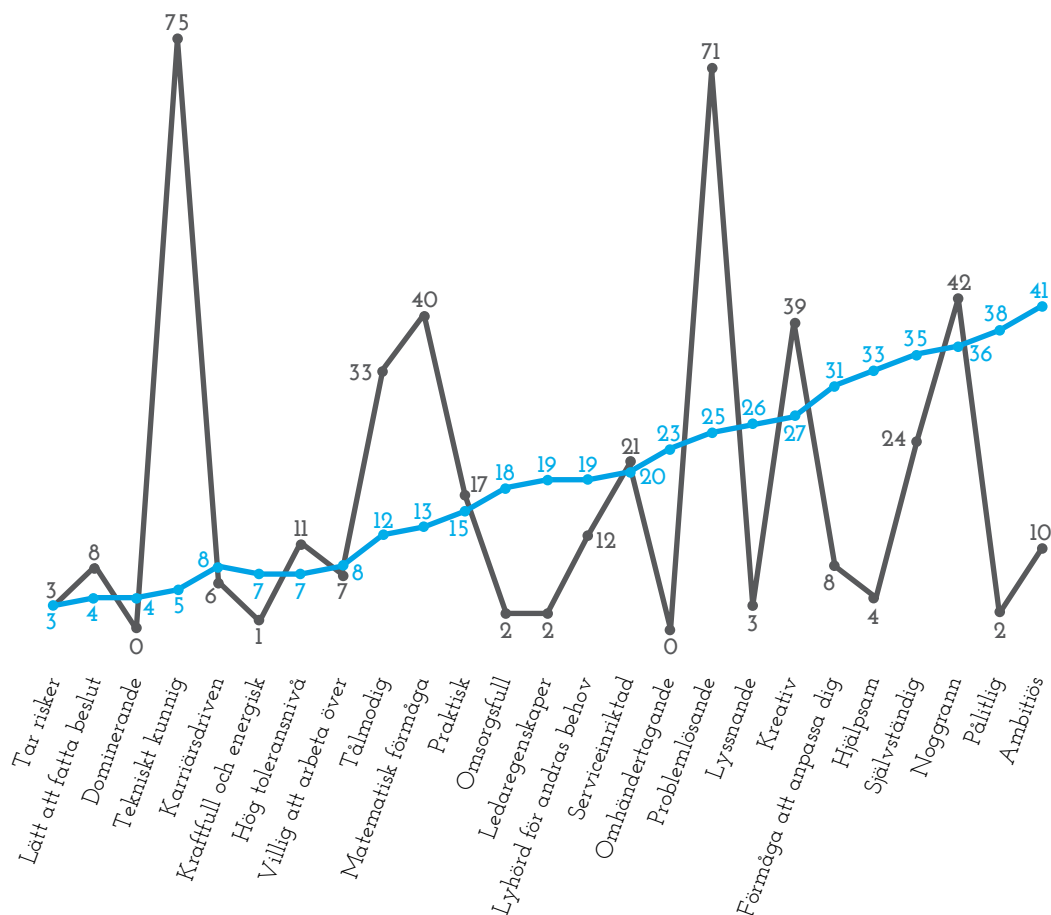
Det finns endast en exakt matchning mellan bilden av de egna egenskaperna och de egenskaper som man tror är viktiga för ett arbete inom IT (risktagande 3%). Det finns dock egenskaper som ligger nära att matcha, till exempel villighet att arbeta över och serviceinriktad. Bortsett från detta skiljer sig egenskaperna markant. De egenskaper som flest ser som viktigast för ett jobb inom IT är tekniskt kunnig (75%), och problemlösande (71%).

Dessa karaktäriseras enligt forskningen som "manliga egenskaper". För att sammanfatta kan man alltså konstatera att de egenskaper som de unga kvinnorna ser som viktiga för ett arbete inom IT är typiskt manliga och är egenskaper som de inte i samma utsträckning tillskriver sig själva. Detta kan delvis förklara den stora andel som svarar att de inte tror att ett arbete inom IT skulle passa deras personlighet.

Vilka av följande egenskaper (%)

Samtliga respondenter

■ Skulle du säga passar på dig själv? ■ Tror du är viktiga för ett arbete inom IT?

Bilden av IT-branschen

Som en komplettering av frågan om de egenskaper man tror är viktiga för ett arbete inom IT ville vi ta reda på vilka ord man kopplar samman med IT-branschen.

Varje respondent fick ange max fem olika svarsalternativ på frågan. Precis som i frågan om egenskaper kopplade till IT-yrket har svarsalternativen på denna fråga randomiserats, det vill säga varje deltagare har fått svarsalternativen i olika slumpmässig ordning för att förhindra slentrianmässiga svarsmönster.

Hälften (49%) beskriver IT-branschen som en framtidsbransch. Det bristande intresset för IT bland unga kvinnor beror med andra ord inte på att de inte ser någon potential i yrket i sig.

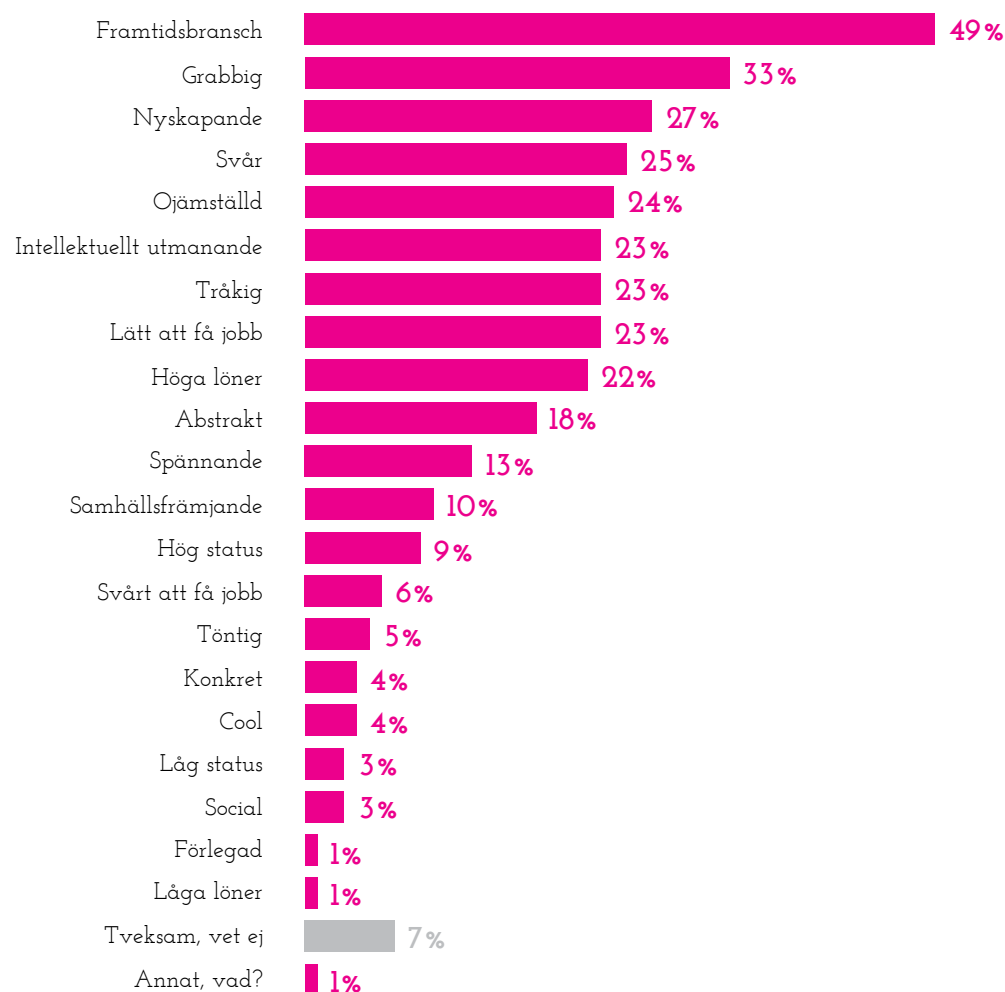
Var tredje ung kvinna beskriver IT-branschen som grabbig (33%). Tidigare i rapporten kunde vi se att var femte (21%) svarar att det största hindret att vilja arbeta med IT är att de inte skulle trivas i en så mansdominerad miljö. Här finner man något av ett moment 22. Är det för få kvinnor inom IT-branschen för att det är en för mansdominerad miljö eller är det en mansdominerad miljö för att kvinnor saknar intresse att arbeta där? Oavsett finns det mycket att göra från IT-företagens sida för att förändra bilden av IT-branschen så att den

i större utsträckning tilltalar kvinnor. Vidare beskriver var fjärde kvinna (24%) branschen som ojämsställd.

” Var tredje ung kvinna beskriver IT-branschen som grabbig (33%).

Med vilka av följande ord skulle du beskriva din bild av IT-branschen?

Samtliga respondenter

Av resultatet kan vi alltså se att hälften ser IT som en framtidsbransch, men är karriärmöjligheterna desamma för män och kvinnor? Vi frågade om synen på möjligheter att göra karriär inom IT baserat på kön. Nästan hälften (48%) anser att kvinnor har sämre karriärmöjligheter inom IT än män. Jämställdhetsfrågan är prioriterad inom allt fler IT-företag idag och nyhetsartiklar har under det senaste året publiceras med rubriker såsom "IT-branschen skriker efter kvinnor". Som kvinna inom IT-branschen idag finns stora

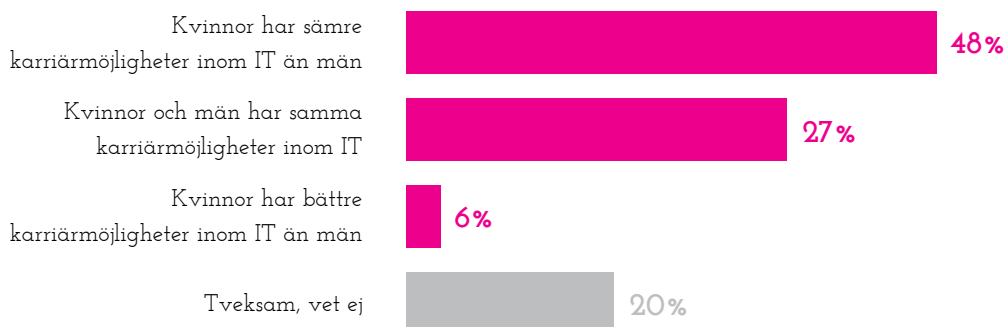
möjligheter till jobb, kanske till och med större möjligheter än för män. Men det är endast sex procent som tror att det är så. 27 procent svarar att de tror att män och kvinnor har samma karriärmöjligheter. Här har IT-branschen, utbildningar och bemanningsföretag en viktig uppgift att bättre informera om hur de faktiska karriärmöjligheterna som kvinna inom IT idag. Yngre kvinnor (16 till 20 år) anser i dubbelt så hög utsträckning än äldre (26 till 30 år) att kvinnor har bättre karriärmöjligheter inom IT än män.

” Nästan hälften (48%) anser att kvinnor har sämre karriärmöjligheter inom IT än män.

Vilket påstående om karriärmöjligheter inom IT anser du stämmer bäst?

Samtliga respondenter

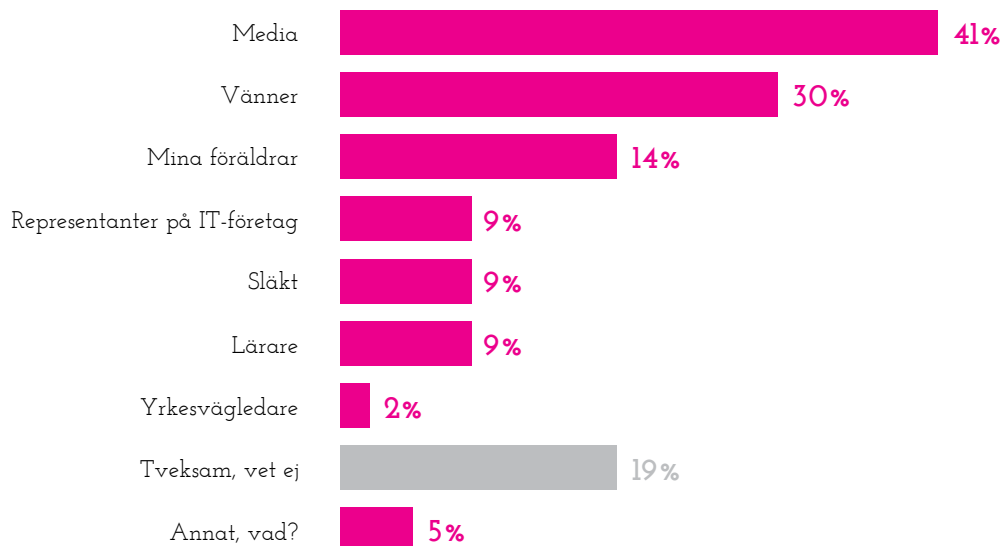

Vem eller vad är det då som formar bilden av IT? Är det skolan, individuella IT-profiler, media, familj? Fyra av tio svarar att det är media (41%), följt av vänner (30%). Under alternativet "annat" är det många som svarar "min partner" eller "min sambo". Ungefär varannan av dem med föräldrar som arbetar med IT svarar att det är föräldrarna som främst påverkat deras bild av IT.

” Fyra av tio (41%) svarar att media i störst utsträckning påverkar deras bild av IT.

Vem eller vilka har i störst utsträckning påverkat din bild av IT?

Samtliga respondenter

Synen på jämställdhet inom IT-branschen

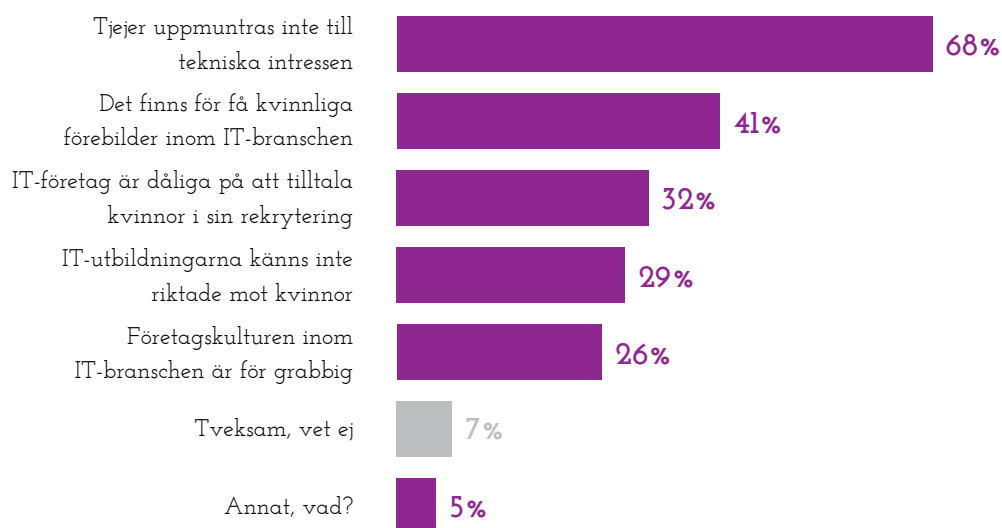
Förutom synen på IT som yrke och bransch ville vi även ta reda på målgruppens syn på jämställdheten in IT-branschen och varför man tror att så få kvinnor arbetar med IT.

Nästan sju av tio svarade att de tror att den främsta anledningen är att tjejer inte uppmuntras till tekniska intressen (68%). Det är svårt att finna riktning av denna kritik

liksom att hitta en lösning på problemet. Kanske skulle skolan i de lägre åldersklasserna i större utsträckning kunna uppmuntra tjejer till att "leka IT"?

Vad tror du är den främsta anledningen till att så få kvinnor arbetar inom IT-branschen?

Samtliga respondenter

En annan viktig fråga som ofta lyfts när det talas om jämställdhet inom IT-branschen är bristen på kvinnliga förebilder. Fyra av tio (41%) av kvinnorna i undersökningen anser

att det finns för få kvinnliga förebilder inom IT. Vissa initiativ har tagits i frågan, men att lyfta fram kvinnliga IT-profiler är någonting som hela IT-sektorn kan bli bättre på.

Unga kvinnors råd till IT-branschen

Från undersökningsresultatet kan vi tydligt se att IT-branschen har en del att göra för att i större utsträckning tilltala kvinnor.

Utöver frågor med svarsalternativ ville vi också passa på att ge målgruppen en möjlighet att i egna ord formulera råd till

de företag, organisationer och myndigheter som arbetar med IT om hur de skulle kunna attrahera kvinnor.

” I de öppna svaren är det många som resonerar att problemet med bristen på kvinnor inom IT i grunden är en fråga om branschkultur.

I de öppna svaren är det många som resonerar att problemet med bristen på kvinnor inom IT i grunden är en fråga om branschkultur. En person skriver som råd till IT-företagen att de borde "Försäkra sig om att de kvinnor som vill jobba med IT inte blir utsatta för nedvärderande kommentarer om kunnsighet i ämnet, de är oftast det som mina vänner känner sig obekväma med". Detta kan vara svårt att som företag försäkra sig mot men det pekar på en osäkerhet eller otrygghet som bottnar i en branschkultur där kvinnor

inte känner sig välkomna. Det finns även mer handgripliga tips och råd såsom att "Gör reklam eller publicera artiklar i sociala medier för att ge en inblick om hur en dag inom IT kan se ut". Många tipsar även om att använda sig mer av tjejer/kvinnor i reklam.

Att introducera IT till kvinnor i tidig ålder och inom ramen för grundskolan är det också många som tipsar om, även om just det rådet kanske är mer riktat till skolan. Andra exempel på råd från målgruppen är:

- ” Använd en annan typ av framtoning - mer samhällsorienterat.
- ” Ha "vanliga" kvinnor i reklam för utbildningar.
- ” Beskriv möjligheterna mer än system och programmering. Vinkla det mer åt det kreativa och estetiska hållet och vilka möjligheter som finns där.
- ” Se till att de har en arbetsplats där de inte riskerar att bli trakasserade och där de kan känna att de är en del utav gänget.
- ” Skapa mentorprogram för gymnasietjejer, där de får en egen mentor från arbetslivet allt universitetsstudent.

Summering av resultat

Unga kvinnor i Stockholm mest intresserade av att arbeta med IT

Stockholm har positionerat sig som en IT-huvudstad i världsklass. Detta speglar av sig i resultaten. Unga kvinnor i Stockholmsområdet kan i markant högre utsträckning än de i övriga delar av landet tänka sig att arbeta med IT. Nästan varannan (46%) svarar att de kan tänka sig det. Det kan jämföras med Malmö där 21 procent svarar att de kan tänka sig att arbeta med IT. Respondenterna i Stockholmsområdet svarar också i dubbelt så hög utsträckning (8%) att de producerar egna hemsidor än genomsnittet (4%).

Varannan ung kvinna ser inte att ett arbete med IT skulle passa deras personlighet

Över hälften (51%) svarade att de inte trodde att ett arbete med IT skulle passa deras personlighet. Att det inte är intressant kom på andra plats (28%) av svarsalternativen. Det största hindret för unga kvinnor att arbeta med IT verkar med andra ord vara kopplat till image och självbild, i alla fall enligt dem själva.

Intresset för IT större bland yngre kvinnor

De yngre kvinnorna i undersökningen svarar i nästan dubbelt så hög utsträckning än de äldre att det mest lockande med IT är att det är intressant. De yngre (16 till 20 år) ser i nästan dubbelt så hög utsträckning än äldre (26 till 30 år) IT som ett yrke där de kan göra skillnad i samhället. Det är även fler yngre (40%) än äldre (32%) som svarar att de skulle kunna tänka sig att arbeta med IT. Genomgående i studien kan vi se att intresset för IT är större bland den yngre generationen.

Skillnad i intresse mellan IT som jobb och arbetsuppgifter inom IT

På en fråga om huruvida man skulle kunna tänka sig att arbeta med IT generellt svarade 56 procent att de inte skulle kunna tänka sig det. När det senare stod med som svarsalternativ vägt mot andra mer specifika arbetsområden inom IT svarade endast 20 procent att de inte skulle kunna tänka sig det. Skillnaden i dessa resultat tyder på att den övergripande bilden av IT överskuggar olika arbetsuppgifter inom IT som man kanske tycker är intressanta. Sammanfattat kan man säga att ointresset för IT-branschen inte nödvändigtvis är kopplat till arbetsuppgifterna i sig utan snarare till bilden av vad IT är.

En av tio lär sig mycket om IT i skolan

Många skolor har tekniken i form av digitala läroskärmar och läsplatlor men få har undervisning i ämnet. På frågan om man blivit introducerad till IT i skolan svarar 45 procent av målgruppen att de fått en introduktion men att den varit väldigt begränsad. Hela 41 procent svarar att de inte blivit introducerade till IT överhuvudtaget. Endast en dryg tiondel (11%) av samtliga respondenter svarar att de fått lära sig mycket om IT i skolan.

Information/reklam från IT-utbildningar riktar sig inte mot unga kvinnor

I de råd som vi bad målgruppen att ge till de aktörer som vill attrahera unga kvinnor är det många som tar upp frågan om hur kommunikationen för IT ser ut. Att det saknas kvinnor på reklamaffischer och liknande. På en mer specifik fråga om kommunikationen från IT-utbildningar svarar endast en procent att de känner att information/reklam från IT-utbildningar riktar sig precis till dem. Totalt svarade fyra procent 4-5 på en femgradig skala om vilken utsträckning man känner att informationen riktar sig till en. Här har IT-utbildningarna med andra ord mycket att göra för att få kvinnor att känna sig välkomna.

Personliga egenskaper matchar inte med de som anses vara viktiga för ett jobb inom IT

De egenskaper som de unga kvinnorna ser som viktiga för ett arbete inom IT är sådana som inom forskning kännetecknas som manliga. Det är egenskaper som de inte tillskriver sig själva. Detta kan delvis förklara den stora andel som svarar att de inte tror att ett arbete inom IT skulle passa deras personlighet.

Var tredje ung kvinna beskriver IT-branschen som grabbig

Var femte (21%) svarar att det största hindret att vilja arbeta med IT är att de inte skulle trivas i en så mansdominerad miljö. Här finner man något av ett moment 22. Är det för få kvinnor inom IT-branschen för att det är en för mansdominerad miljö eller är det en mansdominerad miljö för att kvinnor saknar intresse att arbeta där? Oavsett finns det mycket att göra från IT-företagens sida för att förändra bilden av IT-branschen så att den i högra utsträckning tilltalar kvinnor.

Varannan anser att kvinnor har sämre karriärmöjligheter inom IT än män

Nästan hälften (48%) svarade att kvinnor har sämre karriärmöjligheter än män. Jämställdhetsfrågan är prioriterad inom allt fler IT-företag idag och nyhetsartiklar har under det senaste året publiceras under rubriken "IT-branschen skriker efter kvinnor". Som kvinna inom IT-branschen idag finns stora möjligheter till jobb, kanske till och med större möjligheter än för män. Men det är endast sex procent som tror att det är så.

Bristande uppmuntran till tekniska intressen hos tjejer

Nästan sju av tio svarade att de tror att den främsta anledningen till att så få kvinnor arbetar inom IT-branschen är att tjejer inte uppmuntras till tekniska intressen (68%). Det är svårt att finna riktning av denna kritik liksom att hitta en lösning på problemet. Kanske skulle skolan i de lägre åldersklasserna i större utsträckning kunna uppmuntra tjejer till att "leka IT"?

Avslutande reflektioner

IT är inte längre någonting som endast berör vissa företagssektorer. Det är idag en integrerad del av de flesta branscher.

Förskolan som administrerar sina löner digitalt, reklambyrån som schemalägger sitt nyhetsutskick genom sitt CRM-verktyg, den statliga myndigheten som hanterar personuppgifter i databaser, den frilansande journalisten som redigerar sin artikel och sparar den i molnet inför publicering et cetera. Trots att användningen av IT har blivit branschöverskridande existerar fortfarande i viss mån en förlegad, stereotyp bild av IT-branschen med manliga data-hackers sittandes vid ett stökigt skrivbord fullt med tomma colaburkar. Undersökningen visar att en bidragande orsak till att unga kvinnor drar sig från att vilja arbeta med IT är just bilden av IT. Några av de mest populära arbetsplatserna som brukar

nämnas i olika ungdomsundersökningar kopplat till yrke och bransch för både tjejer och killar är företag såsom Google, Apple, Spotify, Facebook, Youtube mm. Alla IT-företag. De har dock etablerat en annan bild eller image av sitt företag.

En av de största utmaningarna för IT-branschen när det kommer till att attrahera unga är varumärkesbyggande. Det handlar om att uppdatera bilden av IT så att unga, män som kvinnor kan relatera till yrket och branschen. Att behovet av arbetskraft inom IT kommer att öka råder det ingen tvekan om. Redan idag tvingas många svenska IT-företag att hitta personal utanför Sverige.

I Stockholm finns i större utsträckning än resten av landet en uppmuntran till IT-företagande, företagsinkubatorer för "tech-startups" och olika initiativ för att främja IT-intresset. Varumärkesmässigt utvecklas också staden som en IT-huvudstad. Denna satsning avspeglar sig i undersökningsresultatet. De unga kvinnorna i Stockholmsområdet har både mer kunskap om IT och är i större utsträckning intresserade av att arbeta med det än kvinnorna i resten av landet. Frågan

är om vi går mot en centraliserad IT-kultur där storstäderna i första hand erbjuder framtidens jobb och utbildningar?

Oavsett branschens geografiska utveckling kvarstår problemet med bristande jämställdhet. I undersökningen ser vi att intresset för IT ökar ju yngre man är, så förhoppningsvis är vi på rätt väg. Vi på Insight Intelligence följer utvecklingen med ambitionen att genomföra fler studier inom området.

” En av de största utmaningarna för IT-branschen när det kommer till att attrahera unga är varumärkesbyggande.

Samarbetet

Insight Intelligence

Insight Intelligence är en analys- och kommunikationsbyrå. Vi hjälper företag, myndigheter och organisationer att definiera förändringar och attityder i sin omvärld. Vi arbetar med att analysera, paketera och kommunicera dessa insikter internt och/eller externt. Vårt arbete innefattar allt från kund- och medlemsundersökningar till bredare opinions- och attitydundersökningar. Insight Intelligence är ett systerföretag till pr-byrån StrandbergHaage.

IIS

IIS är en oberoende allmännyttig stiftelse som verkar för positiv utveckling av internet i Sverige. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se, med registrering av domännamn samt administration och teknisk drift av det nationella domännamnregistret. Sedan september 2013 sköter IIS också drift och administration för toppdomänen .nu.

Utöver domänverksamheten främjar IIS i enlighet med stiftelsens urkund och stadgar utvecklingen och användningen av internet i Sverige genom ett antal initiativ. Bland annat arbetar vi med att öka den digitala delaktigheten, sprida kunskap om internet och verka för att internets infrastruktur ska vara säker, stabil och skalbar.

Unionen

Unionen är Sveriges största fackförbund på den privata arbetsmarknaden och landets största tjänstemannaförbund.

Vi är 600 000 medlemmar, varav mer än 30 000 förtroendevalda på över 65 000 arbetsplatser. Unionen är ett fackförbund där alla tjänstemän på en arbetsplats i den privata sektorn kan vara medlemmar. Utöver våra yrkesverksamma medlemmar välkomnar Unionen även egenföretagare och studenter. Unionen är en medlemsstyrd organisation byggd på representativ demokrati.

Centric

Centric arbetar med bemanning och rekrytering inom IT. Vi möjliggör för våra kunder att fokusera på sin kärnverksamhet med hjälp av våra tjänster. Vår personal arbetar ofta med resursförstärkning hos våra kunder som en mycket uppskattad del av avdelningen de jobbar på. Vi bemannar tillfälliga och långvariga uppdrag och har långsiktiga relationer med alla våra uppdragsgivare inom både privat och offentlig sektor.

Centric har 270 konsulter, med kontor i Stockholm, Malmö, Göteborg och Linköping.

Ericsson

Ericsson är världsledande inom kommunikationsteknik och tjänster. Bolaget är en drivande kraft i det uppkopplade samhället. Ericssons långsiktiga relationer med alla stora telekomoperatörer i världen gör att bolaget kan hjälpa människor, företag och samhällen att uppnå sin potential och skapa en mer hållbar framtid. Ericsson levererar tjänster, mjukvara och som gör det lättare för företag i telekombranschen och andra branscher att bedriva sin verksamhet, öka effektiviteten, skapa bättre användarupplevelser och ta vara på nya affärsmöjligheter. Ericsson har över 115 000 medarbetare och kunder i över 180 länder.

Insight Intelligence AB

Tegnérgatan 34
113 59 Stockholm
info@insightintelligence.se

Tel: +46 8 410 129 00